-prijedlog-

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

PROGRAM DRŽAVNE POTPORE ZA IZNIMNO OSJETLJIVE SEKTORE U POLJOPRIVREDI ZA 2025. GODINU

Zagreb, ožujak 2025.

1. UVOD

Plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima su proizvodno vezana plaćanja prijavljena Europskoj komisiji kao mjere postojeće državne potpore u 2013. godini koje su se mogle dodjeljivati poljoprivrednicima do 30. lipnja 2016. godine prema uvjetima i kriterijima koji su se primjenjivali za te mjere prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. To znači da su korisnici za te potpore do 30. lipnja 2016. godine mogli podnositi zahtjeve za potporu čime se potpora smatra odobrenom po korisniku ukoliko zadovoljava sve propisane uvjete i kriterije, dok je obveza plaćanja mogla biti i nakon 30. lipnja 2016. godine. Plaćanja za iznimno osjetljive sektore obuhvaćala su potpore za: mliječne krave, rasplodne krmače, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje i duhan.

Provedba mjera potpore za iznimno osjetljive sektore usklađena je s odredbama odgovarajućih uredbi Europske unije kojima se uređuje područje državnih potpora i to Uredbom Komisije (EZ) br. 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EZ) br. 2023/2831) te Uredbom Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2019/316 od 21. veljače 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1408/2013 o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 511, 22.2.2019.), Uredbom Komisije (EU) 2022/2046 od 24. listopada 2022. o izmjeni prilogâ Uredbi (EU) br. 1408/2013 radi njihove prilagodbe kako bi se uzele u obzir odredbe Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njegova Protokola o Irskoj/Sjevernoj Irskoj (SL L 275, 25.10.2022), Uredbom Komisije (EU) br. 2023/2391 od 4. listopada 2023. o izmjeni uredbi (EU) br. 717/2014, (EU) br. 1407/2013, (EU) br. 1408/2013 i (EU) br. 360/2012 u pogledu de minimis potpora za preradu i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture te Uredbe (EU) br. 717/2014 u pogledu ukupnog iznosa de minimis potpora dodijeljenih jednom poduzetniku, njezina razdoblja primjene i drugih pitanja (SL L, 5.10.2023) i Uredbom Komisije (EU) br. 2024/3118 od 10. prosinca 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1408/2013 o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L, 13.12.2024.) (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013).

Od 1. siječnja 2019. godine mjere potpore za iznimno osjetljive sektore u poljoprivredi se, u skladu s člankom 21. stavkom 4. i člankom 39. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda, 52/21.,152/22. i 152/24.) (u daljnjem tekstu: Zakon o poljoprivredi), uređuju Programom državnih potpora za iznimno osjetljive sektore u poljoprivredi koji se donosi Odlukom Vlade Republike Hrvatske pojedinačno za svaku godinu. Program državne potpore za iznimno osjetljive sektore za 2024. godinu donesen je Odlukom Vlade Republike Hrvatske u ožujku 2024. godine. Kako bi se osigurao kontinuitet državne potpore za iznimno osjetljive sektore u 2025. godini potrebno je donijeti Program državne potpore za iznimno osjetljive sektore u poljoprivredi za 2025. godinu.

Programom državne potpore za iznimno osjetljive sektore u poljoprivredi za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Program) utvrđuju se mjere, ciljevi, uvjeti, korisnici i financijske omotnice za provedbu navedenih mjera u 2025. godini.

2. CILJEVI PROGRAMA

Ovaj Program ima sljedeće ciljeve:

- Unaprjeđenje uzgoja u sektoru mliječnog govedarstva
- Unaprjeđenje uzgoja u sektoru svinjogojstva
- Unaprjeđenje proizvodnje duhana
- Unaprjeđenje proizvodnje maslinovog ulja
- Očuvanje domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja

3. MJERE PROGRAMA

U okviru ovoga Programa provode se sljedeće mjere:

1. Potpora za uzgoj mliječnih krava
2. Potpora za uzgoj rasplodnih krmača
3. Potpora za proizvodnju duhana
4. Potpora za maslinovo ulje
5. Potpora za očuvanje domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja

4. OPIS MJERE I UVJETI PRIHVATLJIVOSTI

Osnovni uvjeti prihvatljivosti:

- korisnici potpora iz ovoga Programa jesu poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji podnose jedinstveni zahtjev za potporu u skladu s člankom 21. Zakona o poljoprivredi
- poljoprivredne površine za koje se podnosi zahtjev za potporu upisane su u ARKOD sustav
- grla za koja se podnosi zahtjev za potporu su propisno označena i evidentirana u Jedinstvenom registru domaćih životinja (JRDŽ)

4.1. Potpora za uzgoj mliječnih krava

- prihvatljiva grla jesu krave mliječne ili kombinirane pasmine i njihovih križanaca u proizvodnji mlijeka kod kojih se provodi kontrola mliječnosti. U slučaju da korisnik ostvaruje plaćanje za manje od pet prihvatljivih grla mliječnih krava, ista ne moraju biti u sustavu kontrole mliječnosti
- prihvatljiva grla moraju biti prisutna na poljoprivrednom gospodarstvu na dan 31. listopada
- broj grla koja ostvaruju pravo na potporu ne može biti veći od broja grla prisutnih na gospodarstvu korisnika na dan podnošenja zahtjeva.

4.2. Potpora za uzgoj rasplodnih krmača

- prihvatljiva grla jesu rasplodne krmače upisane u JRDŽ te prihvatljiva grla krmača izvornih pasmina
- za rasplodne krmače koje su uzgojno valjane i upisane u matične knjige ili uzgojne upisnike koje vode ovlaštena ustanova, odobrena uzgojna udruženja ili organizacije obračunava se dodatno plaćanje
- korisnik ima obvezu tromjesečnog razdoblja držanja rasplodnih krmača na svojem poljoprivrednom gospodarstvu

- krmače moraju biti propisno označene ušnim markicama ili tetoviranim brojem tijekom cijelog razdoblja obveze držanja
- korisnik tijekom godine u kojoj podnosi zahtjev za potporu mora poduzimati primjerene biosigurnosne mjere

4.3. Potpora za duhan

- korisnici potpore za duhan su proizvođači koji proizvode i isporučuju na preradu duhan tipa Burley i/ili proizvode, prerađuju i prodaju duhan tipa Viržinija registriranim obrađivačima duhana
- do 2. veljače 2026. godine, pravne osobe upisane u Upisnik obrađivača duhana dužne su dostaviti dokaz o otkupljenim i preuzetim količinama duhana od poljoprivrednih gospodarstava
- za izračun visine plaćanja za duhan tipa Burley prema klasi koristi se faktor usklađenja prikazan u Tablici 1. Programa, na način da se maksimalni jedinični iznos plaćanja iz Tablice 2. Programa množi odgovarajućim faktorom ovisno o klasi kakvoće duhana.

Tablica 1. Faktor usklađenja visine potpore za duhan tipa Burley prema klasi

Klasa	Faktor usklađenja
I.	1,80
II.	1,65
III.	1,50
IV.	0,98

4.4. Potpora za maslinovo ulje

- korisnici ostvaruju potporu za preradu ploda maslina u maslinovo ulje za proizvedene, isporučene i prodane količine ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja
- korisnici ostvaruju plaćanje za ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje ako posjeduju najmanje 30 stabala maslina
- korisnici moraju biti upisani u Upisnik maslinika
- do 2. veljače 2026. godine korisnici moraju dostaviti dokaze o količinama prodanog i isporučenog maslinovog ulja te potvrdu o razvrstavanju u ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje

4.5. Potpora za očuvanje domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja

- korisnici ostvaruju potporu za uzgoj domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja
- poljoprivredno bilje su: višegodišnji nasadi, povrtne kulture i ratarske kulture
- korisnici moraju dostaviti dokaze o nabavi certificiranog reprodukcijskog sjemena/sadnog materijala u skladu s posebnim propisom koji uređuje stavljanje na tržište poljoprivrednog reprodukcijskog materijala

5. IZNOS POTPORE

Ukupni iznos potpore utvrđuje se na temelju jediničnog iznosa. Jedinični iznos potpore po jedinici količine utvrđuje se na temelju ukupnog broja prihvatljivih grla/ha/litara za potporu i visine sredstava predviđenih Programom.

Programom se propisuju minimalno poticane količine i maksimalni jedinični iznosi za pojedinu mjeru potpore u okviru iznimno osjetljivih sektora.

Tablica 2. Maksimalni jedinični iznosi potpore i minimalno poticane količine u iznimno osjetljivim sektorima

Mjera	**Minimalno poticane količine**	**Maksimalni jedinični iznos EUR**
Potpora za uzgoj mliječnih krava, grlo	1	132,72
Potpora za uzgoj rasplodnih krmača, grlo	5 (1 za krmače izvornih pasmina)	70,34
-dodatno plaćanje za uzgojno valjane rasplodne krmače, grlo	1	62,38
Potpora za duhan tipa Burley, kg Potpora za duhan tipa Viržinija, kg	Sve isporučene količine	0,44* 1,40
Potpora za maslinovo ulje, litra	50	1,33
Potpora za očuvanje domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja, ha	Sve prihvatljive površine	92,91 EUR/ha višegodišnjih nasada 106,18 EUR/ha povrtnih kultura 66,36 EUR/ha ratarske kulture

*kod duhana tipa Burley usklađenje visine potpore prema klasama

Potpore iz ovoga Programa dodjeljuju se u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1408/2013 te Uredbom Komisije (EU) br. 2023/2831.

6. PROVEDBA MJERA

Provedba mjera u okviru ovoga Programa propisat će se pravilnikom u skladu s člankom 39. stavkom 5. Zakona o poljoprivredi, a provodit će ih Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Pravilnikom će se propisati mjere potpore, uvjeti prihvatljivosti korisnika, način podnošenja zahtjeva za potporu, razdoblje podnošenja zahtjeva za potporu, administrativna obrada, administrativna kontrola, kontrola na terenu i povrat sredstava.

7. PRORAČUN ZA PROVEDBU PROGRAMA

Za provedbu ovoga Programa planirana su financijska sredstva u ukupnom iznosu od 14.958.247 eura.

S obzirom da se isplate za iznimno osjetljive sektore za koje se zahtjev podnosi za 2025. godinu predviđaju u 2026. godini (n+1), omotnica za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima predstavlja godišnju gornju granicu za stvaranje obveza državnog proračuna Republike Hrvatske u 2026. godini na proračunskoj aktivnosti A820055 Izravna plaćanja u poljoprivredi. Plan financiranja Programa i raspodjela omotnice po mjerama prikazani su u Tablici 3. Programa.

Ako su osigurana sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj aktivnosti A820055 Izravna plaćanja u poljoprivredi manja od planiranih za provedbu ovoga Programa iznosi omotnica za mjere iz Programa proporcionalno se smanjuju.

Ako ukupna godišnja vrijednost zahtjeva za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima premaši omotnicu za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima iz Tablice 3. Programa, maksimalni jedinični iznosi proporcionalno se smanjuju.

Ako je ukupna godišnja vrijednost zahtjeva za plaćanja u pojedinim iznimno osjetljivim sektorima manja od omotnica za plaćanja pojedinog sektora, razlika se raspoređuje na one sektore u kojima su zahtjevi premašili odgovarajuće omotnice iz Tablice 3. Programa, vodeći pritom računa da maksimalni jedinični iznosi iz Tablice 2. Programa ne smiju biti prekoračeni.

Tablica 3. Plan financiranja Programa i raspodjela po mjerama

Mjera	**Maksimalni iznos omotnice EUR**
Potpora za uzgoj mliječnih krava	6.224.792
Potpora za uzgoj rasplodnih krmača	1.511.850
Potpora za duhan	4.954.837
Potpora za maslinovo ulje	1.919.042
Potpora za očuvanje domaćih i udomaćenih sorti poljoprivrednog bilja	347.726
Ukupno	**14.958.247**